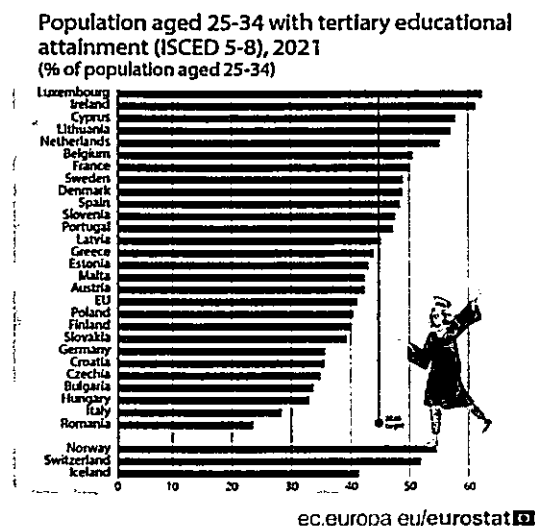

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Potrivit datelor Eurostat,¹ în anul 2021, România se afla pe ultimul loc dintre statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește procentul din populația cu vârste între 25 și 34 de ani care a absolvit o formă de învățământ terțiar universitar sau non-universitar. În condițiile în care obiectivul statelor membre ale Uniunii Europene este creșterea, până în anul 2030, la 45% a procentului populației UE cu vârsta între 25 și 34 de ani cu studii superioare complete, **cel mai scăzut procent al populației care deține diplome în învățământul terțiar se înregistrează în România – 23%.**

¹Disponibil la:

[https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Educational attainment statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Educational_attainment_statistics), accesat la 01.08.2022;

De asemenea, potrivit datelor furnizate de Ministerul Educației în *Raportul privind starea învățământului superior din România 2020 – 2021*,² evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență a fost una nefavorabilă, cunoscând o scădere constantă, de la 539.852 în anul universitar 2011-2012 la 418.346 în anul universitar 2020-2021, cu un minim de 402.696 în anul universitar 2018-2019.

Tabelul 10. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
	Număr									
Total	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346
- public	399.464	364.916	353.988	345.336	351.450	350.149	352.299	348.517	351.738	361.734
- privat	140.388	99.676	79.246	65.893	59.247	55.489	55.880	54.179	55.635	56.612
	Pondere (%)									
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- public	74,0	78,5	81,7	84,0	85,6	86,3	86,3	86,5	86,3	86,7
- privat	26,0	21,5	18,3	16,0	14,4	13,7	13,7	13,5	13,7	13,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2021

La aceste date se adaugă și faptul că abandonul universitar reprezintă un fenomen de amploare în România. Calculat ca diferență procentuală dintre efectivele de la început și cele de la sfârșit de an universitar, indicatorul abandonului școlar, cuprinde, în perioada de referință 2014-2015 - 2019-2020, valori procentuale cuprinse între 15.4% și 12.1%.³

Cauzele abandonului universitar sunt vaste, iar cercetările arată că există o serie de motive pentru care studenții abandonează cel mai frecvent studiile. Astfel, rata de finalizare a studiilor este scăzută în cazul studenților înscriși la formele de învățământ cu frecvență redusă, a celor care provin din regiuni geografice izolate, a studenților cu vârsta de peste 25 ani și a celor cu statut socioeconomic scăzut. De asemenea, rata de abandon universitar crește atunci când un student face parte concomitent din mai multe grupuri de risc. Astfel, studenții care au un nivel socio-economic scăzut de obicei frecventează cursurile de învățământ cu frecvență redusă, aceștia fiind nevoiți să muncească pentru a-și susține financiar studiile. În cazul lor, când factorii sunt cumulați, riscul de abandon crește (54%) comparativ cu cel al studenților proveniți din medii sărace socio-economic (31%) care sunt expuși doar unui singur factor de

² *Raportul privind starea învățământului superior din România 2020 – 2021*, Ministerul Educației, p. 15, disponibil la:

<https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Minister/2021/Transparen%C8%9A/Stare%20invatamant/Raport%20stare%20invatamant%20superior%20RO%2020%2021.pdf>
accesat la 05.08.2022;

³ *Idem*, p. 28.

risc. Mai mult, dacă și vârsta lor depășește 25 de ani, ei sunt expuși unui risc mult mai ridicat de abandon (57,4%).⁴

Observând varietatea motivelor care stau în spatele abandonului universitar, considerăm că reducerea ratei de abandon universitar poate fi realizată prin măsuri concertate adoptate de factori de decizie din cadrul mediului universitar, a guvernului, a forului legislativ.

Cu toate că natura cauzelor care conduc la abandonul universitar este vastă, există câteva recomandări de prevenție a abandonului, general valabile, indiferent de specificitatea contextelor în care se aplică, **îmbunătățirea finanțării și a sprijinului acordat studenților** fiind un element foarte important în reducerea acestui fenomen. **Studenții proveniți din medii dezavantajate din punct de vedere socio-economic prezintă un risc mult mai mare de a abandona studiile universitare din cauza presiunilor financiare și a necesității de a se angaja pe perioada studiilor pentru a se putea susține din punct de vedere economic.**

Aceasta înseamnă că pentru acești studenți sprijinul financiar ar trebui crescut, la fel și oferta de facilități precum serviciile studențești, de sănătate, de îngrijire a copiilor, dacă este cazul.

La nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, facilitățile fiscale acordate studenților sunt diferite de la stat la stat, depinzând în mare măsură de regimul de impozitare a veniturilor personale și de stabilirea valorii salariului minim pe economie, însă **existența acestora reprezintă o constantă**. Astfel, în Austria și Germania sunt reglementate veniturile marginale și *mini-job-urile* (locuri de muncă cu normă redusă), în Belgia și Franța, veniturile studenților pot fi declarate împreună cu cele ale părinților cu scopul obținerii de deduceri fiscale, iar în Finlanda, statul acordă ajutor financiar studenților în funcție de venitul declarat autorităților, dar și compensații în vederea acoperirii creditelor studențești cu respectarea anumitor termeni și condiții, iar Polonia subvenționează dobânda la creditele studențești. Croația a reglementat domeniul de activitate al studenților printr-o lege specială prin intermediul căreia este stabilită chiar și o valoare anuală a muncii per oră în baza unui calcul care are în centru salariul minim pe economie.⁵

⁴ *Strategie de diminuare a riscului de abandon al studenților Universității Babeș-Bolyai*, 2018, p.9, disponibil la: <https://senat.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2018/07/Strategie-abandon-academic-UBB-2018.pdf> accesat la 19.08.2022.

⁵ Parlamentul României, Departamentul Pentru Studii Parlamentare Și Politici UE - Direcția Studii și Documentare Legislativă - *Facilități fiscale acordate studenților la angajare și alte beneficii în unele state membre ale Uniunii Europene*, 2021, p.3;

În Germania, veniturile studenților care nu depășesc 520 Euro/lună sunt reglementate prin intermediul Legii privind contractele de muncă marginale (2013). Legea stipulează că angajații ale căror venituri nu depășesc 520 Euro lunar se încadrează în așa numitul "*mini-job*", care descrie o formă de angajare marginală, fiind în general caracterizată ca un loc de muncă cu normă redusă. Conform legii, studenții care au mini-job-uri sunt **scutiți de la plata contribuțiilor de asigurare socială de sănătate** și pot fi scutiți, la cerere, și de la plata contribuțiilor către sistemul de pensii. De regulă, studenții beneficiază de o contribuție redusă la fondul asigurărilor de pensii stabilită la 3,6% din câștigurile lor brute.

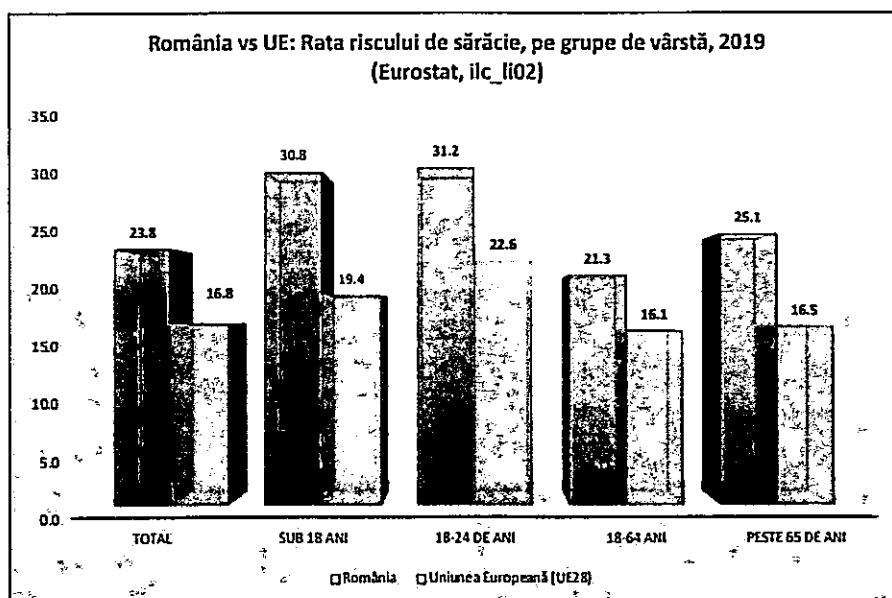
Ca regulă generală, studenții care desfășoară activități lucrative timp de 20 de ore pe săptămână plătesc o contribuție redusă către sistemul asigurărilor de pensii, pe când cei care lucrează mai mult de 20 de ore pe săptămână vor trebui să achite contribuții normale către sistemul de pensii, al asigurărilor sociale de sănătate și șomaj. Astfel, studenții de până în 30 de ani **beneficiază de asigurări de sănătate în baza calității de student și nu de angajat**, cu excepția cazului în care lucrează mai mult de 20 de ore pe săptămână. Studenții nu achită contribuții de asigurări pentru șomaj, ceea ce semnifică că nici nu vor putea beneficia de acest tip de ajutor social în cazul pierderii mini-job-ului. Studenții pot deține mai multe mini-job-uri în același timp, însă au obligația de a informa angajatorii cu privire la veniturile lor, astfel încât acestea să nu depășească cumulativ 520 Euro/lună.⁶

În România, deși studenții beneficiază de asigurare de sănătate prin prisma statutului lor de student, legea stipulează că în cazul în care aceștia obțin venituri din salarii, din activități independente sau din cedarea folosinței bunurilor, pentru aceste venituri datorează contribuție de asigurări sociale de sănătate. Apreciem că prevederea legislativă anterior indicată, statuată prin art. 154 alin. (1) litera a), Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, este cât se poate de **inechitabilă și inoportună** în contextul procentului mic de absolvenți de studii superioare(ultimul loc în UE) și al fenomenului abandonului universitar, ambele descrise în prezenta expunere de motive.

Observăm astfel că, deși, legal, studenții beneficiază de drept de asigurare socială de sănătate, în situația în care aceștia se angajează pentru a se putea susține din punct de vedere financiar pe perioada studiilor universitare, legea pune în sarcina acestora achitarea contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile astfel obținute, creându-le o situație și mai dificilă.

⁶ https://www.minijob-zentrale.de/DE/00_home/node.html , accesat la 26.08.2022

Nu trebuie să uităm nici faptul că România se află în topul statelor membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește rata riscului de sărăcie, cu un procent de 23.4% în anul 2020, față de media de la nivelul UE de 16.6%.⁷ În 2019, riscul de sărăcie în rândul copiilor din România este cel mai ridicat din Uniunea Europeană, iar în 2019, pentru prima oară după aderarea României la UE, **rata riscului de sărăcie în rândul tinerilor din România depășește rata riscului de sărăcie în rândul copiilor.**

Sursa: Institutul de cercetare a calității vieții

Apreciem că facilitățile fiscale acordate studenților care lucrează pe perioada studiilor ar trebui să fie mult mai ample și considerăm că statul român ar trebui să intervină energic și activ în reglementarea acestui domeniu, venind în întâmpinarea nevoilor economice ale tinerilor care încearcă să se susțină financiar pentru a absolvi ciclul de studii universitare.

Cu atât mai mult, considerăm că modificarea legislativă propusă prin prezenta inițiativă legislativă, respectiv **obligarea studenților la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile obținute din salarii, doar pentru diferența dintre veniturile brute realizate din salarii și valoarea salariului minim brut pe țară**, trebuie privită ca un **prim pas necesar** pentru susținerea studenților care realizează venituri, cu atât mai mult cu cât apreciem că actuala reglementare este inechitabilă, aceștia fiind obligați să plătească

⁷ Disponibil la:

<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>
accesat la 29.08.2022.

contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din salarii, deși chiar statutul lor de student le oferă de drept asigurarea de sănătate.

Astfel, prin prezenta inițiativă legislativă, obligația plății contribuției de asigurări sociale de sănătate a categoriilor de persoane prevăzute la art. 154 alin.(1) literele a) și b) este atenuată prin scutirea de la plata contribuției pentru valoarea salariului minim brut pe țară. În cazul în care aceștia obțin venituri brute **din salarii** peste cuantumul salariului minim, contribuția va fi datorată doar pentru diferența dintre cele două valori. În ceea ce privește **veniturile din activități independente și agricultură**, normele legislative în vigoare prevăd obligația plății contribuției de asigurări sociale de sănătate doar pentru valoarea a 12 salarii minime brute pe țară, astfel încât, în cazul obținerii de către persoanele prevăzute la art. 154 alin.(1) literele a) și b) a acestor categorii de venituri apreciem că soluția logică este ca aceștia să fie exceptați în totalitate.

Având în vedere cele expuse, supunem dezbaterii și aprobării celor două camere ale Parlamentului României prezenta inițiativă legislativă.

În numele inițiatorilor,
MIHAI-CĂTĂLIN BOTEZ - Deputat USR PLUS

LISTA SUSȚINĂTORILOR PROPUNERII LEGISLATIVE - LEGE
pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind
Codul fiscal.

Nr.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	POSTICA ANDREI	USR	
2.	VICOL COSUZ	USR	
3.	DINCA SILVIA-MONICA	USR	
4.	NEGOI EUGEN REMUS	USR	
5.	CRISTI BEREA	USR	
6.	BOTE MIHAI-CATALIN	USR	
7.	ILIE VICTOR	USR	
8.	ANDREI MARIUS MIHAI	USR	
9.	TOADOSU BENIAMIN	USR.	
10.	DRANCEA ANDREI IULIAN	USR	
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			